herpy

WĘŻE

Pyton krwisty

Python brongersmai

Python brongersmai to masywny, krótkoogoniasty pyton z mokradeł i lasów Azji Południowo-Wschodniej, czerwony, pomarańczowy lub żółtobrązowy z rysunkiem w kolorze żółtym i beżowym. Osiąga 120-180 cm, waży wiele kilogramów i żywi się gryzoniami. Może żyć ponad 25 lat, a utrzymuje się go w dużym, zamkniętym terrarium podłogowym ze stabilnym ogrzewaniem, wilgotnością powietrza 60-70 % i dużą miską z wodą.

Rodzina: Pythonidae Nazwa angielska: Blood Python Dawna nazwa: *Python curtus brongersmai*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**120-180 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**20-30 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**26-28 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-32 °C**
Temperatura w nocy	**25-26 °C**
Wilgotność	**60-70%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niewymagane**
Pokarm	**Kręgowce**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**36-48 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**12-30 jaj**
Inkubacja	**60-75 dni** przy 31-32 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Python brongersmai to zwarty i bardzo masywnie zbudowany pyton z krótkim ogonem i szerokim, ciężkim ciałem. Kolor podstawowy jest czerwony, pomarańczowy lub bardziej rdzawobrązowy, a na nim wzdłuż ciała biegną żółte i beżowe plamy i pasy, na bokach zaś występują czarne i beżowe plamy. Brzuch jest biały, często z drobnymi czarnymi znaczeniami. Głowa jest zwykle szara, z białym pasem za okiem. Najintensywniej czerwone osobniki potrzebują dwóch do trzech lat, by wykształcić pełne ubarwienie, a młode są brązowawe lub czerwonobrązowe.

Samce są mniejsze od samic. Samce osiągają zwykle 90-150 cm, a samice 120-180 cm, pojedyncze osobniki nawet około 240 cm. Dorosły osobnik o długości 120-150 cm waży 4,5-7 kg, a starsze zwierzęta mogą ważyć ponad 9 kg. Świeżo wyklute młode mierzą 20-43 cm. Gatunek należy wraz z *Python curtus* i *Python breitensteini* do pytonów krótkoogoniastych; wszystkie trzy uznawano za podgatunki *Python curtus*, dopóki w 2001 roku nie podniesiono ich do rangi gatunków. W handlu te trzy gatunki łatwo się myli.

Zwierzęta odłowione z natury, zwłaszcza dorosłe z Malezji, miały opinię nieprzewidywalnych. Osobniki z hodowli, z którymi od młodości obchodzi się spokojnie, zwykle stają się spokojne. Gatunek jest głośny: syczy i prycha, gdy czuje się niepewnie, i jest to normalne. Istnieje wiele odmian barwnych i rysunkowych (morf), ale ten poradnik dotyczy samego gatunku.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Python brongersmai występuje w Azji Południowo-Wschodniej: na Półwyspie Malajskim, w południowej Tajlandii i w Wietnamie oraz na Sumatrze na wschód od centralnych pasm górskich. Spotyka się go także na Bangce i kilku innych wyspach Cieśniny Malakka, m.in. na wyspach Lingga i Riau oraz na Penangu. Miejscem typowym jest Singapur.

> **Naturalny zasięg:** Indonezja, Malezja, Tajlandia i Wietnam.

ŚRODOWISKO

P. brongersmai żyje na bagnach, mokradłach i w wilgotnych lasach od poziomu morza do około 650 m. Regularnie spotyka się go również na plantacjach palmy olejowej, gdzie gryzonie są liczne, a plantacje sprawiły, że gatunek stał się pospolitszy. Prowadzi naziemny tryb życia i ukrywa się pod pniami drzew, kamieniami i w norach. Najbardziej aktywny jest o zmierzchu i w nocy.

Pokarm składa się niemal wyłącznie z gryzoni, zwłaszcza szczurów żyjących w pobliżu ludzi, które chwyta z zasadzki i dusi. Rozród jest silnie sezonowy, a samice składają jaja zwykle co drugi rok. Gatunek jest odławiany na dużą skalę dla przemysłu skórzanego i handlu zwierzętami.

Hodowla

TERRARIUM

Dorosły osobnik potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 120 × 60 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość). Gatunek korzysta wyłącznie z dna, dlatego najważniejsza jest powierzchnia podłogi, a terrarium powinno być szersze niż wyższe. Duże samice potrzebują powierzchni dna 150 × 60 cm. Terrarium musi być zamknięte i nieprzezroczyste, ponieważ gatunek jest skryty i najlepiej się czuje, gdy ma poczucie ukrycia. Najlepszym wyborem jest terrarium drewniane lub plastikowe odporne na wilgoć; otwarte szklane klatki z siatkową pokrywą słabo utrzymują ciepło i wilgoć.

Młode powinny mieć mały, wentylowany pojemnik plastikowy o wymiarach około 25 × 15 cm, ponieważ w zbyt dużej przestrzeni stają się niepewne i przestają jeść. W miarę wzrostu przenosi się je na większą powierzchnię: około 45 × 25 cm po pół roku, około 85 × 45 cm dla młodych dorosłych, a następnie do rozmiaru dla dorosłych.

Pokrywa musi się zamykać na zamek, bo wąż jest silny i znajdzie każdy słaby punkt. Podłożem może być gazeta lub papier pakowy w kilku warstwach (zwierzę często leży między warstwami), włókno kokosowe albo wilgotna, niepyląca warstwa zrębków cyprysowych lub wiórów osikowych. Unikaj cedru i sosny. Młode trzymaj na wilgotnym ręczniku papierowym. Urządź terrarium z kryjówką na każdym końcu, tak małą, by wąż leżał w niej ciasno. Odchody i zabrudzone podłoże usuwaj od razu.

TEMPERATURA

Gatunek najlepiej czuje się w stabilnych, umiarkowanych temperaturach i źle znosi nadmierne ciepło. Całe terrarium utrzymuje się w dzień w temperaturze 26-28 °C, a w nocy 25-26 °C. Jeśli stosuje się ogrzewanie miejscowe, miejsce wygrzewania powinno mieć 30-32 °C, mierzone termometrem na podczerwień, a chłodny koniec 27 °C. Używaj maty grzewczej lub kabla grzewczego z jednej strony, zawsze z termostatem. Temperatury poniżej 18 °C są szkodliwe.

Alternatywą jest ogrzewanie całego pomieszczenia, które zapewnia równomierną temperaturę. Nigdy nie używaj grzejących kamieni. Ustaw terrarium z dala od okien, gdzie słońce mogłoby je przegrzać.

Zwierzę, które spędza całe dni w misce z wodą lub ucieka od ciepła, ma za gorąco. Zwierzę, które nie je lub leży ciasno zwinięte, często ma za zimno.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-70 %, mierzona higrometrem cyfrowym na środku terrarium. Gatunku nie należy trzymać w mokrych warunkach: zbyt duża wilgoć powoduje pomarszczoną, błyszczącą skórę i infekcje dróg oddechowych, a zbyt sucho prowadzi do problemów z linieniem. Jeśli miska z wodą stoi pośrodku gradientu temperatur, paruje z niej dość

wody, by utrzymać wilgotność, a wentylacja musi być na tyle dobra, by powietrze nie stawało się zastałe. Podczas linienia terrarium zrasza się codziennie, pomaga też wilgotna kryjówka.

Zawsze zapewnij dużą miskę z wodą, w której zwierzę może się położyć. Gatunek dużo pije i uwielbia leżeć w wodzie. Wymieniaj wodę codziennie. Jeśli zwierzę leży w wodzie przez kilka dni, nie wychodząc, terrarium jest za ciepłe albo zwierzę ma roztocza; drobne czarne kropki w wodzie przypominające mak są oznaką roztoczy.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny o zmierzchu i w nocy, a UVB nie jest konieczne, choć można je stosować. Wystarczy zwykłe światło w pomieszczeniu z naturalnym rytmem dobowym, a oświetlenie włącza się na około 12 godzin. Nie świeć w nocy.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

P. brongersmai jest mięsożerny i musi dostawać całe ofiary. Szczury są idealnym pokarmem przez całe życie; świeżo wyklute młode często zaczynają od myszy skaczących (hopperów) i w ciągu kilku posiłków przechodzą na młode szczury. Podawaj rozmrożone ofiary i przed karmieniem podgrzej je do około 40 °C, aby termoczułe dołki wargowe węża miały cel. Używaj długiej pęsety do karmienia.

Gatunek ma powolny metabolizm i duży apetyt, więc łatwo się otłuszcza. Jeśli jest za gruby, karm go rzadziej lub podawaj mniejsze ofiary. Zdrowe zwierzę ma lekko zaznaczoną krawędź wzdłuż środka grzbietu i łagodny spadek ku bokom. Grzbiet nie może być płaski ani okrągły, a kręgosłup nie może ostro wystawać.

Częstotliwość karmienia: - Młode: raz w tygodniu. - Dorosłe: co 2 tygodnie średnimi do dużych szczurami. - Zwierzęta przybierające na wadze: co 3 tygodnie lub mniejsze ofiary.

Po karmieniu zwierzę potrzebuje spokoju. Wypróżnienia są rzadkie: dorosłe osobniki mogą nie oddawać odchodów przez 1-2 miesiące, niektóre jeszcze dłużej, o ile jedzą i dobrze się mają.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

P. brongersmai wymaga spokojnego i stanowczego opiekuna. Daj nowemu zwierzęciu około 2 tygodnie spokoju i zacznij je brać do ręki dopiero, gdy regularnie je. Pierwsze sesje niech będą krótkie, kilka minut. Podtrzymuj ciężar całego ciała obiema dłońmi i przedramionami, nie pozwalaj wężowi zwisać i nie kładź go na ramionach. Nie chwytaj za głowę. Młode są nerwowe i przy zbyt częstym braniu do ręki mogą się wić, atakować i gryźć.

Syczenie i prychanie są normalne i świadczą o tym, że wąż czuje się niepewnie. Nie bierz zwierzęcia do ręki podczas linienia, tuż po karmieniu ani gdy jest zestresowane. Myj ręce przed i po, ponieważ gady mogą przenosić salmonellę.

Trzymaj zwierzęta osobno. Wspólne utrzymywanie nie daje im żadnych korzyści i powinny się spotykać tylko w celu kopulacji.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce są mniejsze i mają dłuższą, grubszą nasadę ogona niż samice, a samice osiągają dojrzałość płciową przy większej długości niż samce. Płeć najpewniej określa się sondą, której powinna używać wyłącznie doświadczona osoba. Zwierzęta osiągają dojrzałość płciową po 3-4 latach. Samice muszą być w pełni wyrośnięte i w dobrej kondycji, zanim zostaną dopuszczone do rozrodu.

GODY I KOPULACJA

Rozród jest silnie sezonowy, a w naturze samice składają jaja zwykle co drugi rok. Nie udokumentowano, czy w niewoli konieczny jest okres schłodzenia. Zwierzęta trzyma się osobno, a samca wpuszcza się do samicy pod nadzorem i potem ponownie rozdziela. Karm tylko wtedy, gdy zwierzęta są rozdzielone. Samicy nie należy rozmnażać co roku.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Zniesienie liczy średnio 12-16 dużych jaj, z których każde waży 83-90 g, a zdarzają się zniesienia do 30 jaj. Samica leży owinięta wokół jaj i nie je, dopóki się nie wyklują. Czas składania jaj w niewoli nie jest udokumentowany. Zapewnij jej zamkniętą, ciemną skrzynkę lęgową z wilgotnym torfowcem lub wermikulitem.

INKUBACJA

Wyklucie następuje po około 2-2,5 miesiąca (60-75 dni). Temperatura i wilgotność podczas sztucznej inkubacji nie zostały udokumentowane dla tego gatunku. Wartości zapożyczono od *Python regius*: 31-32 °C i wysoka wilgotność powietrza, z jajami na wilgotnym wermikulicie w zamkniętym pojemniku z kilkoma otworami wentylacyjnymi. Młode pozostają w jaju dzień lub dwa, wchłaniając woreczek żółtkowy. Nie pomagaj przy wykluciu.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo wyklute młode mierzą 20-43 cm. Umieść każde młode osobno w małym, wentylowanym pojemniku z kryjówką, wodą i niewielkim ogrzewaniem i trzymaj je na wilgotnym ręczniku papierowym przy wilgotności 60-70 %. Zraszaj pojemnik co drugi dzień. Większość zaczyna od myszy skaczących i szybko przechodzi na młode szczury, raz w tygodniu. Młode gorzej znoszą błędy niż dorosłe, dlatego nie wybieraj świeżo wyklutego osobnika; lepszym wyborem jest dobrze zaaklimatyzowany, kilkumiesięczny młody wąż, który dobrze je.

Zdrowie i częste błędy

Większość problemów wynika z błędów w urządzeniu terrarium. Typowe z nich to:

- Otyłość przy zbyt dużych lub zbyt częstych posiłkach. Pogarsza wyniki rozrodu i utrudnia radzenie sobie z problemami oddechowymi.
- Infekcja dróg oddechowych przy zbyt wilgotnym, zastałym lub zimnym powietrzu: zwierzę oddycha z otwartym pyskiem, charczy lub ma wydzielinę z nosa. Gatunek łatwo na nią zapada.
- Problemy z linieniem przy zbyt suchym powietrzu: linienie jest niepełne lub fragmentaryczne. Zapewnij wilgotną kryjówkę i zraszaj terrarium.
- Skóra wyglądająca na mokrą, błyszczącą i pomarszczoną przy stale zbyt wysokiej wilgotności, która sprzyja rozwojowi bakterii i grzybów.
- Roztocza, widoczne jako czarne kropki w misce z wodą, przez które zwierzę leży w wodzie całymi dniami.
- Przegrzanie, jeśli zwierzę spędza dużo czasu w wodzie.
- Ugryzienia przez żywe ofiary. Używaj rozmrożonych zwierząt.

Zdrowe zwierzę ma czyste oczy, pełne ciało i regularnie je. Regularnie waż zwierzę, ponieważ nagła utrata masy jest często pierwszym objawem choroby. Gady ukrywają chorobę, dlatego zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę nie je, chudnie, oddycha z otwartym pyskiem lub wydaje się apatyczne.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.